

314. X. 49.

Vägen till Lycka

Wägen till lycka

eller

Konsten att bli millionär.

Öfversättning

af

den nyligen aflidne amerikanske millionären

Abbot Lawrence's

efterlemnade testamente.

Helsingfors,

G. W. Edlunds förlag.

1865.

Imprimatur: C. R. Lindberg.

Helsingfors,
J. Simelii arfwingar,
1865.

Inledning.

Innan vi öfwerlemnna efterföljande märkwärdiga manuskript till tryckning och dymedelst i allmänhetens händer, må det wara oss tillåtet att förse det med några meddelanden angående dess ursprung.

Abbot Lawrence, den amerikanske millionären, bland hwars papper efterföljande meddelanden wid hans nyligen inträffade död blifwit funna, hade wid sin rike farbroders dödsfäng, hwilken besynnerligt nog icke lemnat honom en enda sthwer, utan i brist på bröstarsvingar testamenterat hela sin ofantliga förmögenhet åt milda stiftelser, emottagit manuskriptet ur hans händer, och farbrodern hade derwid till brorssonen yttrat följande ord: "Förmögenhet, min älskade brorsson, efterlemnar jag åt dig ej, ty hwarje menniska eger inom sig kraften att sjelf förwärf-

wa förmögenhet samt derigenom ära, rykte och lycka. Egen kraft är mannen värdig, och jag vill hos dig hwarken förlama eller tillintetgöra den samma genom att infätta dig till arfwinge af min ofantliga rikedom, hwilken du måhända skulle använda blott till att blifwa en dålig meniska, ehuru du hitintills varit redbar och duglig. Förwärfwa, såsom jag själf gjort det, med egna krafter, och du skall lära dig att uppskatta rikedomens värde, hwilken är beständ blott att upprätthålla ordning inom Guds skapade verk, att nödtorfteligen lifnära oss och att bistå våra medmenniskor."

"För att lifwäl bjuda dig medlen att hastigare och lättare uppnå målet — förwärfwandet af en betydlig rikedom — samt derigenom winna ära och lycka, samt för att bewara dig för olägenheterna af att i följd af egen erfarenhet bli klok, öfwerlemnar jag åt dig härjemte en rik skatt af erfarenheter, som jag i lifwet själf sam-

lat och under alla förhållanden pröfwat, och som gjort mig till hwad jag är och hwarefter tusende och millioner sträfwat, just för det de ej förstå att wälja medlen, eller, dereft de werkligen funnit dem, försmå deras användning."

"Begagna denna skatt af erfarenheter," sade farbrodren till brorsjonen, "och du skall snart genom egen kraft förwärfwa det, som kommer att lända dig till wälsignelse, som kommer att grundlägga din lycka både här nere och bortom grafwen." Dessa woro hans sista ord.

Tankfull stod brorsjonen några ögonblick inwid den hädangångnes dödsbädd; wisserligen smärtade honom förlusten af den omätliga rikedom farbrodren egt och som egentligen bort tillfalla honom såsom närmaste släkting. Men denna känsla warade ej länge; han stack papperet i sin ficka och begynte omedelbart derefter att widtaga alla åtgärder för den aflidnes jordsfästning. Och då han om aftonen samma dag, som han

beledsagat sin farbror till dennes fjärta hufvudrum, nedslagen satt på sitt rum, ihågkom han det erhållna rådet och öppnade det förseglade manuskriptet, nyfiken att lära känna dess innehåll.

Han läste och läste, och ehuru innehållet icke alltid var honom riktigt klart och begripligt, så förstod han dock, att farbrodrens goda råd icke saknade värde och att de, noggrannt följda, måste bereda hans lycka. Derföre lofwade han sig sjelf att samwetsgrannt efterfölja dem. Huru han hållit ord och hwilken framgång han derigenom rönt, ådagalägga icke blott enskilda medelanden, utan äfwen hans eget fosterlands historie. Abbot Lawrence blef efterhand genom egen kraft, från att hafwa warit en fattig yngling, rik och aktad. Från arbetare och fattig landtbrukare i Virginien steg han till rik fabrikant, egare af plantager och jernvägar, bergwerk och guldbminor, blef wald till ledamot af representativa församlingen, derpå till kongressledamot

utnämndes till Förenta staternas sändebud i London åren 1849—52 och hade säkert blifwit wald till president, om han ej på förhand afböjt denna wärdighet. Han dog i början af sistlidet år i Newhork såsom egare af 10 millioner dollars, hwilka han, liksom hans farbror, testamenterade till wälgörande ändamål, hwarigenom hans minne kommer att fortleswa i tid och ewighet.

Vi hafwa genom en wäns bemedling kommit i besittning af efterföljande rader, som innehålla farbrodrens testamente, och wi tro oss bewisa våra medmenniskor en tjänst, då wi nu gå att offentliggöra det samma.

Bed och arbeta.

I närvarande tid, då penningen eger ett så högt värde, emedan menniskorna want sig wid alltför många behofwer, till hwilkas tillfredsställande de behöfwa penningar, måste det synas dubbelt nödwändigt att lära känna medlen, hwaregenom man blir satt i stånd att förvärfsa penningar. Ingen, som är bekant med sällskapslivet, skall neka, att man ju derigenom vinner anseende och wärdigheter, rykte och ära, aktning och inslytande inom det borgerliga samhället. För den rike öppna sig alla dörrar, för den fattige förblifwa de tillslutna. Så mycket ett dylikt förhållande också måste beklagas, så återstår likwäl för den sistnämnde intet annat, än att söka bekämpa det.

"Hwad båtade det menniskan, om hon äfwen skulle vinna hela werlden, men toge skada till sin själ," säger Skriften, och wi instämma deruti fullkomligt; den fattige tar likwäl blott alltför

ofta derföre skada till sin själ, emedan werldens mammon, dagens afgud, fattas honom och derigenom äfwen medlet att frälsa sig från sin själs och sin kropps undergång. Det swältande fatighjonet stjäl ett bröd för att stilla sin hunger och föröfwar sålunda ett brott, som skadar hans själ. Wänne han gjort det, om han haft nog penningar för att köpa ett bröd? Och sålunda tar hans själ skada, emedan werldens mammon fattas honom.

Låtom oß derföre förwärfwa denna mammon, och härskarornas allsmäktige Herre skall ej wredgas på oß, i fall wi göra det i hans fruktan och enligt hans bud; th han har i vårt bröst nedlagt driften att arbeta och sträfwa, på det wi skola kunna dela med den rättfäffne.

Et gammalt sannt ordspråk säger: **En hwar är sin egen lyckas smed;** wi wilja omskrifwa detta påstående sålunda, att menniskan aldrig för-
mår säfrare grundlägga och bewara sin lycka, än då hon uppfyller sina pligter:

- 1) mot Gud,
- 2) mot sina medmenniskor och sitt fosterland,
- 3) mot sig sjelf.

Vi vilja något närmare beteckna dessa pligter och framställa dem för läsaren en och en i sänder.

Var from och gudfruktig, utan att vara pietist. Besök kyrkan flitigt och sök uppbiggelse genom Guds ord. Var ett godt föredöme för dina medmenniskor och ditt husfolk genom en sann utöfning af dina religiösa pligter, höj morgon och afton liksom wid hwarje högtidligt tillfälle din själ till Skaparen, från hwilken hwarje god gåfwa kommer. Bed honom förläna sin wälsignelse till hwarje ditt företag. Hys den tro, att det är denna själens sanna glädje, som förlänar dig kraft och styrka att påbegynna ett verk och lyckligt afsluta det. Begå minst en gång om året Herrans heliga nattward, för att styrka dina religiösa tänkesätt.

Var barmhertig mot verkfligen fattiga, hwilka icke äro i stånd att förwärfwa sitt bröd, ty den som skänker åt de fattiga, han lånar åt Herren. Understöd den sannt be-

höfswande utan uppsående, af alla krafter, men gif åt den late och kringstrykande intet; han må förtjena sitt bröd sjelf. Sök att lindra oförkyldt elände och följderna af olyckshändelser; blif ett stöd för enkor och wärnlösa, för de swaga och förtryckta. Låt menniskofruktan aldrig förleda dig att samtycka till någon orättwisa, ty derigenom dömmes du dig sjelf.

Var fördragsam mot dem, som bekänna en annan tro. En hwar tillber sin Skapare enligt sina begrepp. Der du ej genom mild öfwertalning förmår öfwerthga, skall du hellre afstå från omvändelsen. Kom ihåg, att Gud är alla wäsendens fader och att han låter sin sol lysa öfwer goda och onda.

Bewara städse ditt samwete rent och akta dig för att samtycka till någon synd. Pröfwa hwarje din gerning och låt domen vara sträng, ty din lefnadsfrid är för alltid borta, så snart någon orättwisa mot Gud, menniskorna eller dig sjelf tynger på

ditt samwete. Ingen glädje skall då mera besöka ditt ödsliga hjerta och förnöjelsen skall för ewigt wara från dig bannlyst. Du finner intet nöje mera i ofkyldiga ting, utan bäfwar för det straff, som måhända redan nästa ögonblick wäntar dig.

Tag wård om din helsa och glöm ej, att Skaparen deruti skänkt åt dig ett kapital, hwar med du skall arbeta i hans wingård. Förstör ej din sköna kropp, som Gud skapat till sitt beläte, genom utswäfningar eller oförsig-
het. Betänk, att du derigenom går miste om din själs salighet och blir urståndsfatt att genom arbete och ansträngning härda din kropp samt många år tidigare än Skaparen det bestämt måste nedsjunka i din graf. Du beröfwar dig förmågan att förwärfwa pennin-
gar samt göra dig och andra lycklig; med din sjuka kropp blir du dig själf och andra en börda.

Förtär enkel, men helsosam och kraftig föda.
Tyll ej din mage med dyrbara läckerheter,

ntan se blott till att du blir mätt. Man kan genom sina måltider förlösa mycket penningar och undergräfwä helsan. En sund och närande föda förlänar din kropp styrka, och i en stark kropp bor en frisk själ, ty själens helssa sammanhänger noga med kroppens helssa. Då skall du också uppnå hög ålderdom, länge njuta af lifwet på jorden och fågna dig åt din werksamhet på densamma.

Var alltid nyfter, ty det är menniskan owärdigt att genom dryckenskap beröfwa sig sina sinnens bruk och sin helssa. Dessutom förlorar du lusten och tiden till arbete, förlösar dina penningar och din lifskraft — allt ganska dyrbara, owärderliga saker. Du går miste om dina medmenniskors aktning och kärlek samt ruinerar din affärsställning.

Bjud till att förenkla dina behofwer. Du kommer att derigenom spara stora summor och undwika mången penningeutgift, samt lära att finna dig i olika förhållanden, hwilka

stundom göra det för dig omöjligt att tillfredsställa dina behofwer.

Snusa och röf ej. Dessa inbillade njutningar tillhöra ej lifwets nödtorst. De kosta ofantliga penningar och äro för helsan snarare menliga än gagneliga. Fyra cigarrer om dagen kosta dig minst 150 mark om året och detta gör för 50 år, ränta och ränta på ränta oberäknadt, den ofantliga summan af 7,500 mark.

Undvik Kortspel och wad. Nästan aldrig har någon hasardspelare fördat winst af sitt spel. I 99 fall af 100 förlorar han sina penningar, skaffar sig owänner och förstör sitt goda lynne. I alla händelser blir han småningom oförmögen att arbeta och det står ändå skrifwet: I ditt anletes swett skall du äta ditt bröd. En spelares själ kan ej hysa några heliga känslor. Men vill du spela, så spela aldrig annat än sällskapsspel till låg point för att förströ dig. Sök imellertid att deri vinna färdighet, på det att du

ej må betala din ofunnighet och desutom blir utskrattad af de andra då du tappar.

Deltag ej för ofta i penningelotterier. Äfwen i detta slags hasardspel kommer du nästan alltid att tappa, emedan lotterierna äro byggda på principen att bereda staten fördelar. Will du likwäl någon gång taga en lott, så gör det ej på bekostnad af nödwändiga utgifter och köp ej någon alltför liten andel, på det att, om lyckan will dig väl, din winst ej blir alltför obetydlig. Sättilwidra äro penningelotterier att föredragas framför hasardspel, att de icke i så höggrad wäcka lidelserna som de sistnämnda.

Håll ord. Ditt tal och dina ord må wara klara som solen på himlahwalfwet. Tag dig till wara att oförfäktigt lofwat, men har du en gång lofwat, så håll ord, äfwen om det är till din egen skada. En redlig man hushållar med sina löften, men då han en gång gifwit ett sådant, så bör det wara ett ewan-

gelium och han skall, äfwen om himlen in-
störtar, hålla det.

Var punktlig. Har du bestämt någon tid, inom hwilken du åtagit dig att hafwa ett arbete färdigt eller att betala, anskaffa eller ombesörja någonting, så verkställ det till utsatt tid punktligt, uppmärksamt och samwetsgrannt. Du förwärfwar derigenom förtroende och kredit. Man kommer att gerna lemna åt dig uppdrag och ersätta ditt besvär wäl, emedan man är säker om dina tjänster. I handel kommer man att gerna lemna åt dig kredit, emedan man wet, att du betalar på bestämd timme.

Var sparsam. Tänk städse på framtiden, ty du känner i dag icke de förhållanden, hwilka i morgon kunna inträffa. I dag är du stark, frisk och till arbete lämplig, i morgon kan du wara swag, sjuk och ofärdig. Har du då sparat, så kommer sådant att i dubbeltt mått gagna dig och du skall lättare bära ditt sorgliga öde.

Låna dina hopssparade penningar ut mot ränta på någon säker hand och fortsätt att arbeta. Låt penningen sålunda arbeta själf, om du ej kan själf använda ditt kapital **nyttigt**. Det du hopssparat skall då understöda dig i dina ansträngningar att förvärfsa rikedom och oupphörligt föröka din förmögenhet. Betänk, att ett mot ränta på ränta utlånadt kapital inom 14 år fördubblar sig och inom 56 år blir **sextondubbelt**. Antaga wi, att en frisk människa arbetar från sitt 18:de till sitt 75:te år, och att hon första året utlånar 400 mark mot ränta, så skulle hon wid 75 års ålder utan vidare tillgörande från sin sida ega ett kapital af 6,400 mark. Men för att inom ett år hopsspara 400 mark, behöfwer man dagligen inbespara endast 1 mark $33\frac{1}{3}$ penni. Och huru många personer finns det ej, hwilka dagligen skulle kunna spara 2, 3, 4 mark, ja mera, isynnerhet om de wille undwika alla öfverflödiga utgifter. Beräknar man slutligen, att wid fortsatt sparsamhet under blott två tredjedelar af en människas lefnad, d. w. s.

under 42 år, först och främst 400 mark hwarje år slås till kapitalet och desutom föregående års besparingar utestå mot ränta på ränta, så finner man lätt hurudan anseelig förmögenhet man blott genom en sådan sparsamhet kan förvärfa. Härtill komma ännu de ofantliga, oberäkneliga fördelar, hvilka kapitalet i allmänhet tillskynadar. För den förmögne mannen öppnar sig öfwerallt förvärfwets himnighetshorn och han kan, om han så vill, använda sina penningar, i stället för att enkelt låna ut dem på ränta, till winstgifwande företag och sålunda på fullkomligt hederligt sätt förtjena 15, 20 ja 100 procent årligen, ty ordspråket: **Har du penningar, så kan du förtjena penningar,** har under alla lefnadsförhållanden besannat sig. För att imellertid genomföra denna princip, bör man med jernhård konsekvens beslita sig om sparsamhet, man bör omsorgsfullt undwika hwarje anledning till onödiga utgifter och strängt tillämpa denna grundsats.

Råt utgifterna alltid vara mindre än inkomsterna. Här ligger rikedomens thngdpunkt. Förtjenar du t. ex. blott en mark om dagen, så får din utgift under inga vilkor vara större. Besinna, att du skulle måsta komma till rätta, äfwen om din inkomst utgjorde blott 80 penni. Rätta dina behofwer efter dina inkomster och glöm aldrig, att det, som du i dag sparar, i framtiden kommer dig till godo och således aldrig går för dig förloradt. Ställ dina utgifter så, att du alltid behåller ett öfverskott, ty om du ej gör det, så blir du — om vi ej taga slumpen i beräkning — **aldrig en rik man, än mindre någon millionär.**

Gör aldrig skulder, utom då det i dina affärer är **oundvikligt.** Här ligger fattigdomens thngdpunkt. Du bör hellre, så länge som möjligt och utan att skada din hellsa, swälta, än förpanta din förmögenhet och din person. Skulder sitta fast, liksom skuggan wid din kropp. Öfwerallt och hwarje ögonblick, hwar och när du will förkofra dig,

trycka skulderna dig ned och undergräfsa ditt finneslugn. Betänk, huru swårt det är att göra afbetalningar på skulder, hwilka ofta nog blifwit lättfönnigt åsamkade, och desutom erlægga ränta. Skulder göra en menniska swag och tillintetgöra lusten till arbete.

Var flitig. War om morgonen den första ur fängen och om qvällen den sista på din bädd. Din tid är penningar, säger ett sannt ordspråk. Låt din werksamhet wara ett föredöme för ditt folk och din omgifning, på det att de må följa ditt exempel och rätta sig efter dig. Ansträngning ökar dina krafter och det står skrifwet: I ditt anletes swett skall du äta ditt bröd. För en frisk menniska är 6 timmars sömn fullkomligt tillräcklig och äfwen om du sofwer 8 timmar, så återstå lifwäl för dig 16 timmar, hwilka, om du arbetar flitigt och använder dem nyttigt, måste tillskynda dig oändliga fördelar. Hwarje timme, som du fränkämpat sömnen, har du lefwat längre och huru snart förflöta ej timmarna af vår tillvaro! Stig förnämligast

om morgon tidigt upp, ty det myckna sofwandet omtöcknar ditt förstånd samt beröfwar dig tid och lust till arbete. Begynn genast efter det du stigit upp, klädt dig och förrättat din morgonbön, med gladt mod ditt arbete och du skall säkert skörda af det samma gagn och framgång. Arbeta flitigt hela dagen igenom och tänk alltid att det måhända är den sista dagen, som det af förshynen är dig förunnadt att till Guds ära, till ditt fosterlands förkofran, till dina medmenniskors och ditt eget wäl använda dina krafter. När du då sent om aftonen, när solen längesedan tillsjändt dig sin sista afskedshelsning, uttröttad af det mödosamma arbetet sjunker tillbaka på ditt läger, tacka då Gud, att han gifwit dig krafter till det tunga wärswet, och bed honom på nytt att genom en lugn och frisk sömn stärka dig för den följande dagen.

Var ordentlig. Ordning, flit och sparsamhet äro rikedomens trenne stödjepelare. Hvad flit och sparsamhet mödosamt förwärfwat,

måste ordentlighet sammanhålla. Låt alltid ordning råda inom dina angelägenheter. Uti ditt hus, uti din bostad, i dina affärer måste allt vara i ordning, hvarje sak ligga på sin rätta plats, på det att du hvarje tid på dagen och på natten må kunna finna den. Förfar äfwen med tiden ordningsälskande samt sök att indela densamma praktiskt, ty genom en fördelaktig indelning inbesparar man oändligt mycket.

Gå anständigt klädd och enligt ditt stånd.

Mången har djupt ångrat åsidosättandet af denna föreskrift. En ordentlig klädsel, rena linnekläder förläna åt den, som bär dem, själfkänsla och uppväcka hos andra förtroende. Vill du hos någon annan utverka någonting, så gå aldrig smutsig eller trasig till honom, emedan han skulle betrakta det såsom brist på aktning för hans person och tillika såsom bewis på din ömklighet. Din klädsel får ej vara dyrbar eller slösaktig, men den måste vara hellre elegant än tarflig.

Sök att öfwerallt förwärfwa kunskaper och erfarenhet. Hwarje händelse kan erbjuda lärdom, ware sig i ungdomen eller ålderdomen. Erfarenhet pryder mannen och man måste städse sträfwa att utwidga sina kunskaper, till och med då man wore böjd att antaga, det dessa kunskaper aldrig skola behöfwas. Men det kommer ändå alltid en tid, då man kan använda och draga fördel af dem; åt den sakkunnige, redbare och erfarne mannen anförtros fremmande angelägenheter wida hellre än åt ett dumhufwud.

Bjud till att uti ditt sack wara den förste. Behandla allt, som rörer ditt fall, med ißwer, omtänka och skicklighet. Följ med uppmärksamhet dina yrkesbröders förfarande och sök att tillegna dig deras goda egenskaper, att draga fördel af deras erfarenhet. Håll din egen erfarenhet **hemlig**, derest den ej kan bidra till fosterlandets wäl, medan du söker att utforska dina konkurrenters företräden. Spara hwarken tid eller penningar för att förwärfwa ryktet att wara den första

bland dina kamrater, ty ett sådant rykte är
 ovärderligt och kommer att förskaffa åt dig
 många nyttiga relationer, hwaremot, i fall
 du förblir en stympare i ditt fack, folket skall
 medlidfamt se dig öfver axeln.

**Skaffa dig bekantskaper bland fattiga och
 rika.** Sök att öfverallt knyta relationer och
 förskaffa dig inslytande. I rättan tid be-
 gagnade, kunna konnexioner ofta hjälpa me-
 ra, än gedigna kunskaper och sann förtjenst.
 Huru mycket mera skola de då ej gagna dig,
 som jemte goda rekommendationer eger båda-
 dera. Men du får ej wisa dig officklig i
 begagnandet af dem, och du måste städse be-
 flita dig om att wid passande tillfälle äfwen
 gagna dem, hwilka tjenat dig genom sitt för-
 ord, ty den ena handen tvättar den andra.
 Förakta aldrig en annans persons inslytande,
 hon må wara fast huru ringa, ty mången
 låg har i rättan tid understödt en wida hög-
 re. Derföre är det ytterst wigtigt att för-
 säkra sig om sin omgifnings kärlek, aktning
 och tillgifwenhet.

Var försigtig i walet af dina wänner och din omgifning. Skaffa dig få, men förtrogna wänner, och handla mot dem alltid öppet och ärligt. Den som är vän med alla, kan ej mena redligt med någon, redan af det skäl, att han saknar tid härtill. Alltför stort umgänge kostar äfwen alltför mycket tid samt hindrar dig wid arbetet och alla nyttiga sträfwanden. Du blir förledd till nöjen och försummar dina affärer. Dina sanna wänner hjelp troget i nöden, ty en vän i nöden är guld wärd. Men gör också ej mera för dina wänner, än du kan förswara mot din egen familj (hustru och barn), som står dig närmare. Ingen kan fordra af dig, att du för dina wänners skull skall sätta din och din familjs existens på spel.

Var isynnerhet försigtig i walet af en maka. Beslut dig ej för walet af en sådan, innan sann böjelse drifwer dig härtill, ty det är bättre att förbli ogift, än att wälja utan eller tillochmed mot sin böjelse. Se på dygd, ofskuld och hjertats renhet, på ett

oförwittligt rykte och god uppföstran. Gif
 aft, huruwida hon är en god dotter och sy-
 ster samt huruwida hon eger husliga dygder,
 flit, sparsamhet, ordningskärlek och renlighet.
 Framför allt bör hon vara frisk. Skönhet
 utgör ej något villkor, deremot själsbehag
 och en mild karaktär. Fördra af henne sann
 fromhet, menakta dig för de skenheliga; de
 göra en man blott olycklig. Bra är det,
 om också icke nödvändigt, att hon har för-
 mögenhet. En hustru med förmögenhet upp-
 ställer likväl ofta anspråk, som äro tio gån-
 ger högre än hennes hemgift och genom hen-
 nes böjelse för ståt och slöseri går icke blott
 hennes förmögenhet, utan äfwen mannens
 jemte hans heder och goda rykte förlorade.
 Fäst derföre synnerligt afseende å hennes an-
 språk på lifwet och huruwida dessa anspråk
 icke med tiden komma att öfwerstiga dina och
 hennes tillgångar. En god, förståndig ma-
 ka är en rik skatt för mannen, men en tro-
 lös, liderlig, trätgirig och samwetslös bere-
 der hans undergång. Gif dig icke förr, in-

nan du förmår i enlighet med ditt stånd underhålla en hustru.

Gif dina barn en god uppföstran. I händelse Gud wälsignar dig med barn, bör du betrakta det såsom ditt lifs högsta uppgift att lemna dem en god uppföstran för deras framtida stånd. Underwisning och wetenskaplig bildning, moral och religiös uppföstran, hjertats och andens bildning äro skatter, hwilka hwarken malen eller rosten förstör och hwilka under lifwets stormar aldrig kunna gå förlorade. Penningar och egodelar, som du efterlemnar åt dina barn, kunna olycks-händelser och ofskicklig användning göra slut på, men en människa med sann uppföstran och bildning skall aldrig gå under, hon kommer alltid att genom sina kunskaper, genom sin sedliga kraft åter höja sig.

Sätt värde på godt tjänstefolk. Sakttag wid walet af tjenare den största försigtighet. Upp-tag ej hwem som helst i ditt hus, emedan tjänstefolket lättare än andra kunna lära kän-

na dina förhållanden samt misbruka denna kännedom. Behandla hvarje tjenare skonsamt och vänligt, redan för att det är obehagligt att tjena andra. Tjenar du eller har du själf tjenat, så har du nog erfarit detta. Fordra af dina underhafswande flit, ordning och punktlighet framför allt, men betala dem också i rättan tid och bra. Uppmuntra dem någon gång till flit genom små skänker och genom större vänlighet, ty ett vänligt ord faller alltid i god jord.

Lef med dina grannar i sämja. Sök att genom afkningsfullt beteende, fridsamhet och tålmod förvärfa hyttre vänskap, ty grannars afund kan undergräfa en redlig mans rykte. Vid sjukdoms- och olycksfall bör du hjälpa såwidt du kan, men undvik ett förtroligare förhållande, emedan dylika bekantskaper ofta bli beswärliga och obehägnä genom folks påhängsenhet. Det bästa är att helja dem artigt och gå dem ur vägen.

Var förefkommande, vänlig, blygsam och

höflig mot en och hwar. Dessa fyra egenskaper utöfwa på hwarje menniska ett obeträkneligt inflytande, kunna göra dig öfwerallt omtyckt och öppna mången tillsluten dörr. Såsom man ropar i skogen, så får man svar. War blygsam och förekommande i synnerhet mot de höga och förnåma, ty deras ställning berättigar dem dertill. Vär dig att fördraga motsägelser från deras sida, och i fall du icke delar fullkomligt deras åsikter, så tig hellre än att du söker öfwerthga dem.

Sys aktning för hwarje stånd. Hwarje menniska, hwad stånd hon än tillhör, förtjenar högaktning, så snart hon fullgör sina skyldigheter; den lågställda kan vara lika aktningvärd som den högre ställda, och i ett samhälle äro alla klasser lika nödvändiga; det wäl beror af alla ståndes samwetsgranna pligtutöfning. Det är således oädel swaghet att blygas för sitt stånd eller att upphöja ett stånd öfwer ett annat.

Ikääd dig ingen förpligtelse, som du ej för-

mår uppfylla. Blott genom att samwetsgrannt uppfylla sina pligter mot Gud, fosterlandet och sina medmenniskor kan man förwärfwa aktning. De pligter Gud fordrar af dig kan du uppfylla om du är en god människa; pligterna mot fosterlandet följa dernäst och äfwen dem måste du efterkomma, såwidt det står i din förmåga. Dernäst komma pligterna mot din familj och dina medmenniskor; alla dessa skall du gerna uppfylla. Men det finnes äfwen förpligtelser, hwilka man iffläder sig utan att wara dertill twungen och till hwilkas uppfyllande du saknar krafter, hwarigenom de blifwa en börda. War dershöre ej genast beredwillig att påtaga en dylik börda, ty det är tungt att höra det du ej förmår efterkomma dina sjelfmant åtagna förpligtelser.

Rita aldrig på andra. Intet af hwad du sjelf kan ombesörja får du uppdraga åt fremmande personer. Andra kunna wisserligen jemwäl ombesörja dina angelägenheter, men du gör det sjelf bättre, emedan du bäst känner

alla dina förhållanden och således lättast för-
mår bedömma dem. I hvarje sak leder dig
ditt eget intresse och egen erfarenhet.

**Var aldrig försumlig uti ombesörjandet af
dina angelägenheter.** Uppskjut aldrig till
i morgon det du i dag kan göra, ty hvarje
dag har sin omsorg. Välj alltid den rätta
tidpunkten och gör det ena om dagen, det
andra nattetid, allt efter som saken fordrar.
Försummandet af den rätta tidpunkten har
beredt mången stort bekymmer, ty ordet för-
sent medför alltid ånger. Många affärer
fordra, att man inväntar det rätta ögon-
blicket. Så snart detta kommit måste du
handla skidsamt, säkert och skickligt; fram-
gången är då säker.

Vänta ej på arf. Mången har försöfwit och
förlorat sin korta lefnadsdag, i det han vän-
tat på arf och fördelar, hvilka skulle tillfalla
honom genom andras gunst. **Guru ofta
hafwa icke dylika förhoppningar blifwit
swikna!** De förlorade sin lefnads dagar, de

förlorade sin karaktärs energi och lusten till arbetet, och efter årslång förväntan återstod dem intet annat än ett swiket hopp, medan deras egen kraft blifwit förlamad. Har du utsigt till något arf eller någon bättre framtida ställning, så arbeta ändå flitigt liksom hittills, glöm aldrig, att andras åsigter med tiden kunna förändra sig och att glädjen öfwer ett arf eller bättre utkomst är så mycket större, om man redan förut sjelf arbetat werksamt och redligt.

Var trogen, tystlåten och uppriktig. Mot den du lofwat trohet, mot den, i hwars tjänst du står eller med hwilken du genom familjeband eller wänskap är förenad, bör din trohet vara orubblig liksom klippan i hafwet. Gör hans intresse till ditt och jöl sålunda främja bådas wäl. Var städse uppriktig mot honom, men äfwen mot hwarje annan. Låt andras hemligheter vara för dig heliga och afstå dig för hwarje osanning och swel. Fordrar man af dig att du skall prisgifwa andras intressen, så gå inga krokvägar, utan

tillbakawisa frestaren med förtrytelse, ty det finnes ingenting skändligare än att förråda en annan, som satt sin tillit till dig. Hvad du kan säga, utan att skada någon, eller hvad som kan gagna en annan, det må du uppriktigt och oförbehållsamt meddela, men tag dig till vara att skada ditt eller tredje mans intresse.

Tala aldrig för mycket om dina förhållanden. Äro dessa goda, så väcka de andras afund, äro de dåliga, så kan deraf uppstå endast skada för dig, ty folket mistar förtroendet för en fattig, olycklig, för den, som befinner sig i dåliga omständigheter. Fall kunna wissserligen inträffa, då det är önskwärdt att folket får weta det du lefwer i lyckliga omständigheter; men war då försigtig och låt dem om möjligt genom tredje person erfara detta. Att prisa sin lycka, att skryta dermed, har aldrig gagnat, men wäl skadat, om ej på annat sätt, så ändå att det väcker twifwel eller att man förutsätter ditt fall.

Mottag så litet som möjligt andras wälgerningar. Är du imellertid genom förhållandena twungen att ställa dig i beroende af andra, så wisa wid alla tillfällen din erkänsla. Afböj hwarje wälgerning, som är beräknad att pålägga dig en annan större mottjenst, ty det finnes folk, som påtvinga wälgerningar, för att derigenom winna fördelar. Mot den oegennyttige war dubbelt tacksam, och sök med wänlighet wedergålla hans wälwilja.

Döm, om du det måste, samwetsgrannt. Det är bättre att afhålla sig från hwarje om-döme i fråga om sina medmenniskor, men är man twungen att fälla det om sin nästa, så må man göra det menniskowänligt, hellre söka att förtiga det onda och framhålla det goda. Men en dålig menniska bedöme man utan fruktan samwetsgrannt, men mildt och med ihågkommande af Frälsarens ord: "Swilken af eder utan synd är, han kaste första stenen på henne."

Var aldrig lättfinnig. Hwarje ord och hwarje din handling må bära vittnesbörd om lifwets allwar. Betänk hwar sak, som du företager, och öfwerlägg framförallt, hwilka menliga följder den må kunna hafwa för dig och andra. Sätt aldrig din och andras ära, lycka, lugn och förmögenhet lättfinnigt på spel; den dag kommer, då du måste redogöra för följderna af ditt lättfinne, ware sig att detta sker här inför de werldslige domrarne, eller der uppe inför hela werldens. Öfwerlägg om aftonen och handla påföljande morgon, th om qwällen är man djerfware än om morgonen efter en lugn natt. Mången tanke skall nattetid hos dig wakna, som gör dig twifwelaktig i ditt förehafwande och bestyrker ditt beslut. Spekulera om du will med din egen förmögenhet, aldrig med andras. Sätt aldrig hela din förmögenhet i någon sak på spel, th det kunde slå felt, och du jemte din familj wore ruinerade. Du skulle lifna spelaren, som sätter hela sin förmögenhet på ett kort och tappar.

Förflösa ej tid och penningar på nöjen. Det samma gäller om dyrbara liebhaverier, kasaser, dyra wåningar, eleganta möbler, ekipager, bjudningar m. m. Alla dessa saker roa dig blott kort tid, th du ledsnar på dem snart och dylika utgifter kunna användas till nyttigare saker. Undwik under weckans lopp hwarje anledning till syflolöshet, th den förlorade tiden återwänder aldrig. Men om söndagen, sedan du tackat Herren och ombesörjt dina husliga syflor, må du unna dig hwila och förströelse, på det att du må stärka själ och kropp till påföljande weckas arbeten. Begif dig ut i Guds fria, herrliga natur, uppmuntra din ande genom hennes anblick, th hon är oändlig och outtömlig, liksom werldens Herre.

Sök att förwärfwa fast egendom. Egen hård är guld wärd, säger ordspråket. En possession, ware sig ett stycke jord, ett hus eller dylikt, utöfwar på menniskan stort inslytande, th hon känner inom sig hågen att oupphörligt förbättra och försköna densamma. Den

understöder och förökar frukterna af hennes flit samt väcker hennes arbetsamhet och sparsamhet. Med större lugn och säkerhet kan hon egna sig åt förvärfswandet, och känner sig först då såsom människa, när hon får falla ett sthcke af denna jord för sitt och är medveten deraf, att ingen kan fördrifwa henne från denna fläck.

Förlora aldrig din tillförsigt. Hemsökes du af olyckan, så tänk, att det är Guds skickelse, som har sin öfvergång. Böj dig inför den Allsmäktiges wilja, kom ihåg dina fel och swagheter samt söf att i framtiden undwika dem, för att ej på nytt ådraga dig Guds wrede. Må olyckan huru som helst nedtrycka dig, fatta alltid på ny räkning mod och hopp, ty på regn och owäder följer solsen. Res dig med ny kraft och styrka, för att bekämpa ditt öde, och du skall segrande framgå ur striden, derest du ej förlorar tilliten till dig sjelf. Dölj dina bekymmer, ty de flesta skulle föga sig deråt och beröfwa dig den sista gnistan hopp.

Var ihärdig. Ihärdighet är en af lifwets högsta dygder. Hvad du funnit wara godt, bör du oafslätligt eftersträfwä, och aldrig förlora målet ur sigte. Förfasta ej i morgon, det du i dag påbegynt, utan lemna det då först, när du ser, att det bringar dig skada. Så slutar också jag dessa rader för läsaren med orden: **Var ihärdig och du skall nå ditt mål.** Följer du samwetsgrannt, med insigt och ihärdighet ofwanstående läror och grundsatser, då wandrar du säkert **på wägen till lyckan,** då skall du en dag glädja dig åt solskenet och rikedomen, då skall du göra dig och andra lycklig samt med tiden ega en **million,** måhända icke rublar och mark, men säkerligen kopeker och penni.

KP ∞ 53